

Oblast údolí Nilu má bohatou historii, během které docházelo k populačním změnám obyvatel starověkého Egypta a s ním sousedící Núbie. Cílem diplomové práce bylo sledování morfologické podobnosti lebek dvou prehistorických populací z lokality Mirgissa a z pohřebiště Wadi Qitna a Kalabsha South v návaznosti na migrace populací v údolí Nilu, a to na základě morfometrické analýzy. Vzhledem k předchozím studiím popisujícím biologickou kontinuitu uvnitř lokálních populací Egypta a Núbie, jsme očekávali morfologickou rozdílnost mezi oběma zkoumanými skupinami odpovídající časové a geografické vzdálenosti zkoumaných souborů. Hodnocení populační variability bylo provedeno pomocí metod geometrické morfometrie (prokrustovská analýza, PCA a TPS).

Výsledky analýzy mezi soubory Mirgissa a Wadi Qitna ukázaly rozdíly mezi Egypťany z lokality Mirgissa a nubijskými obyvateli z Wadi Qitna. U populace z lokality Mirgissa se projevila převaha europoidních rysů (větší mozkovna kónického tvaru s poměrně úzkým a vysokým obličejovým skeletem, menší hloubka obličeje, úzký nosní otvor, výrazný střední obličej), která potvrzuje jejich egyptský původ. Byly zde však nalezeny také sekundární nubijské stopy, například prognáthismus horní čelisti a to zejména u žen, který odráží stupeň integrace původních Nubijsců. U populací z lokality Wadi Qitna a Kalabsha South se projevil převažující negroidní element (menší a více zakulacená mozkovna, široký a nízký obličej s oploštělými nosními kůstkami a širokým nosním otvorem, prominující horní čelist s výrazným alveolárním prognáthismem a větší hloubkou obličeje) související s umístěním lokality v egyptské Núbii. Pokud jde o srovnání lokalit Wadi Qitna a Kalabsha South, byly zjištěny signifikantní rozdíly, které však odrážejí spíše rozdíly sociální než etnické.

Klíčová slova: kraniofaciální morfologie, geometrické morfometrie, populační variabilita, Údolí Nilu